

Moderni Hirsikaupunki

– Hirsirakennusten uusi arkkitehtuuri, massakustomointi ja elinkaaritalous

Hankkeen tavoitteena oli etsiä ratkaisuja hirsirakentamisen markkinaosuuden kasvattamisen haasteisiin. Korkeatasoisen hirsirakentamisen laajentaminen kaupunkiympäristöihin sekä suurissa että pienissä rakennuskohteissa on mahdollista, mutta ei suosittua. Hankkeessa lisättiin tietoisuutta ja löydettiin uusia lähestymistapoja hirsirakentamisen kehittämiseen sekä konkreettisia ideoita uusiin aluevaltauksiin markkinoilla. Hankkeessa luoduista arkkitehtisuunnitelmista saadun kokemuksen perusteella hirsi on kaupunkiin sopivuuden kannalta materiaali muiden joukossa.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hirsiarkkitehtuuri luo kaunista ja modernia kaupunkikuvaa

Pohjois-Pohjanmaa on puutalo- ja hirsiteollisuuden johtava maakunta. Hirsirakentamista on perinteisesti käytetty pienissä rakennuksissa, kuten omakotitaloissa ja loma-asunnoissa, mutta viime vuosina sitä on alettu soveltaa myös suuremmissa kohteissa, kuten julkisissa rakennuksissa.

Moderni Hirsikaupunki – Hirsirakennusten uusi arkkitehtuuri, massakustomointi ja elinkaaritalous

Hankekoodi EURA2014-järjestelmässä:
A71547

Toteuttaja: **Oulun yliopisto**

Osatoteuttajat: **Pudasjärven kaupunki**

Toteutusaika: **1.1.2016–30.6.2019**

Kustannukset: **871 712 €**

EAKR-rahoitus Pohjois-Pohjanmaan
liitosta: **610 198 €**

Hirsi on rakennusmateriaalina ekologinen, hyvin energiatehokas, paikallinen ja uusiutuva materiaali. Kestävän kehityksen ja ilmastotoimien näkökulmasta hirsirakentaminen on kannattavaa. Lisävauhtia hirsirakentamisen kannattavuuden kasvulle antavat hirren käytön myötä saavutettavat hyvät sisäilmaolosuhteet, miellyttävä ääniympäristö ja rakenteellinen yksinkertaisuus.

Moderni Hirsikaupunki -hanke edistää vähähiilisyystavoitteita etsimällä ratkaisuja hirsirakentamisen yleistymiseen ja markkinaosuuden kasvattamiseen. Lisäksi hankkeen toimet myös edistävät Pohjois-Pohjanmaan elinkeinoelämän tavoitteita kehittämällä toimialaa, jonka osaamista maakunnassa on paljon. Hanke onkin omalta osaltaan myös vahvistanut hirsirakentamisen painottamista oppilaitoksissa.

Massakustomoinnissa yhdistetään tehokkuus ja yksilöllisyys

Hirsirakentamisen lisääminen ei ole yksinkertainen tehtävä. Yksi keskeisiä haasteita on hirsirakentamiseen liittyvät mielikuvat: hirsirakennukset mielletään perinteisesti haja-asutusalueelle sopiviksi rakennelmiksi ja vastaavasti kaupunkiympäristöön sopimattomiksi. Hirsirakentamisen hyödyntäminen suuremmissa kohteissa onkin hyvin alkuvaiheessa.

Hankkeen yksi tavoite oli kehittää työkaluja suunnittelijoiden ja viranomaisten ennakkoluulojen kumoamiseen. Hankkeen tuloksena syntyi kattava kirjo konkreettisia hirsirakennusten arkkitehtisuunnitelmia sekä laajasti erilaista tietoa hirsirakentamisen markkinaosuuden kasvattamisen ja mahdollisuuksista. Uuden tiedon myötä hirttä on helpompi käyttää hyväksyttävällä tavalla erilaisissa rakennustyypeissä.

Tiedon puute ei kuitenkaan ole ainoa haaste hirsirakentamiselle, vaan myös toimialan nykyinen heikko kannattavuus. Hanke tarjoaa ongelman ratkaisulle suuntaviivoja: esimerkiksi hirsitalojen tuotantoprosessien ja tuotteistamisen ongelmia voitaisiin helpottaa hyödyntämällä massakustomointia.

- Hankkeessa massakustomoinnilla tarkoitettiin keinoa tarjota yksilöllisyyttä massatuotannon hinnalla. Massakustomoinnilla haettiin asiakkaan kokemusta yksilöllisestä suunnittelusta, joka syntyisi yhdistelemällä ennalta määrättyjä ratkaisuja asiakkaan toiveita vastaavaksi lopputulokseksi. Massakustomoinnin etuja ovat hintakilpailukyky, suunnittelun ja tuotannon tehokkuus, laatu sekä sarjatuotannon päihittävä yksilöllisyyden kokemus, kuvailee projektipäällikkö Janne Pihlajaniemi.

Kasvun eväät hirsirakentamiselle

Hankkeessa luotiin hyvät yhteydet alan koulutuksen ja maakunnan alueella toimivien hirsirytysten välille. Syntyneen tiedon myötä on selvitetty niitä toimenpiteitä, joihin hirsitaloteollisuuden tulisi jatkossa keskittyä kasvun aikaansaamiseksi.

- Hirsirakentamisen markkinaosuuden kasvattamiseen liittyvät haasteet ovat hyvin moninaisia, joten ratkaisukin alan kasvun edistämiseen on monisyinen. Tarvitaan uudenlaisia liiketoimintastrategioita tuotantoprosesseihin ja toimitusratkaisuihin, markkinointia, vientiin panostamista, teknistä tuotekehitystä sekä uusia aluevaltauksia esimerkiksi suuremmissa asuinrakennuksissa. Hyvällä arkkitehtuurisuunnittelulla on myös kiistaton merkitys hirsirakennusten haluttavuuteen ja kysyntään, selittää Pihlajaniemi.

Tavoitteet

- Selvittää hirsirakentamisen markkinaosuuden kasvattamiseen liittyviä haasteita.
- Etsiä ratkaisuja tukevia arkkitehtisuunnitteluun liittyviä toimintamalleja ja tuotantotapoja.
- Tutkia kaupunkimaisempaan ympäristöön sopivan hirsirakentamisen uutta arkkitehtuuria.
- Massakustomoinnin hyödyntäminen.
- Arkkitehtisuunnitteluosaamisen kehittäminen

Tulokset

- Kattava kirjo konkreettisia arkkitehtisuunnitelmia, joissa lähtökohtana korkealuokkainen nykyaikainen arkkitehtuuri ja kaupunkimaiseen ympäristöön sopivuus
- Laajasti tietoa hirsirakentamisen markkinaosuuden kasvattamisen mahdollisuuksista
- Tulevaisuuden ammattilaisten ammattitaidon kehittäminen; opetuksen ja tutkimuksen voimakas lisääminen Oulun yliopiston arkkitehtuurin tutkimusyksikössä
- Julkaisut: esiselvitys- ja loppuraportit hankkeen tuloksista; Arkkitehdin hirsioipas

Pohjois-Pohjanmaan liitto myöntää rahoitusta alueen kehittämishankkeisiin EAKR-ohjelmasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii rakennerahasto-ohjelman Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman alueellisena rahoitusviranomaisena. Rakennerahastorahoitusta kohdistetaan hankkeisiin, jotka uudistavat kasvua ja kilpailukykyä, lisäävät elinvoimaa alueiden ja toimijoiden verkostoitumisesta ja luovat hyvinvointia kumppanuuksilla.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tavoite on parantaa työllisyyttä sekä lisätä alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta. Ohjelmien avulla työllisyyttä pyritään parantamaan erityisesti maamme heikommin työllistyvillä alueilla. Euroopan aluekehitysrahasto tukee työllisyyden lisäämiseksi esimerkiksi innovaatiotoiminnan ja verkottumisen edistämistä.

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelmassa on kaksi toimintalinjaa ja seitsemän erityistavoitetta Euroopan aluekehitysrahastolle. Kaikkien hankkeiden tulee toteuttaa jotakin näistä erityistavoitteista. Suomen valtioneuvosto ja Euroopan komissio ovat hyväksyneet ohjelma-asiakirjan.

EAKR-toimintalinjat ja erityistavoitteet:

Toimintalinja 1. Pk-yritysten kilpailukyky

- Uuden liiketoiminnan luominen
- Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (Itä- ja Pohjois-Suomessa)
- Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen
- Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen.

Toimintalinja 2. Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen

- Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
- Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen
- Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen.

Lisätietoa

Lisätietoa rakennerahasto-ohjelmasta ja rahoituksen hakemisesta: www.rakennerahastot.fi